

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14Co/10/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8516200491
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8516200491.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Mareka Košča a JUDr. Viery Zolákovej, v súkromnoprávnom spore žalobcu: R. Z., W.. X.XX.XXXX, M. F. R. XXX, XXX XX R., zastúpený Mgr. Miroslavom Huljakom, advokátom so sídlom Letná 1075/18, 064 01 Stará Ľubovňa, IČO: 33342873, proti žalovanej: V. Z., C.. V., W.. XX.XX.XXXX, M. F. R. XXX, XXX XX R., zastúpená Advokátska kancelária Mgr. Štefan Rybovič, s.r.o., so sídlom Budovateľská 36, 064 01 Stará Ľubovňa, IČO: 47 253 088, v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 2C/27/2016-210 zo dňa 22.10.2018, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok súdu prvej inštancie a vracia mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej aj „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, že :

„I. Z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa p r i k a z u j e do podielového spoluvlastníctva žalobcu rodinný dom súpisné číslo XXX zapísaný na LV č. XXXX katastrálne územie R., postavený na parcele KN-C č. XXXX/X zastavané plochy a nádvoría o výmere 573 m2 v podiele 2/3 k celku.

II. Z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa p r i k a z u j e do podielového spoluvlastníctva žalovanej rodinný dom súpisné číslo XXX zapísaný na LV č. XXXX katastrálne územie R., postavený na parcele KN-C č. XXXX/X zastavané plochy a nádvoría o výmere 573 m2 v podiele 1/3 k celku.

III. Žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.“

2. Vychádzal z toho, že:

2.1. Žalobca žalobou doručenu súdu dňa 12.2.2016, spresnenou podaním z 18.2.2017, navrhol vyporiadať rozvodom manželstva zaniknuté bezpodielové spoluvlastníctvo manželov tak, že do výlučného vlastníctva žalobcu a žalovanej sa prikážu tie hnutelné veci, ktoré má každý z nich v reálnej držbe odo dna zániku BSM až do podania žaloby a nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k.ú. R., zapísané na LV XXXX a to rodinný dom súp. č. XXX postavený na parcele č. XXXX/X navrhol prikázať do jeho výlučného vlastníctva bez povinnosti vyplatit' žalovanej náhradu.

2.2. Žalovaná v písomnom vyjadrení k žalobe navrhla pokiaľ ide o hnutelné veci, aby boli prikázané do výlučného vlastníctva tej strany sporu, ktorá ich užíva. Navrhla vyporiadať len rodinný dom súp. č. XXX tak, že bude prikázaný do ideálneho spoluvlastníctva každej zo strán, teda v podiele po 1.

2.3. V priebehu konania (na pojednávaní dňa 30.3.2017) sa strany sporu dohodli, že predmetom vyporiadania BSM je len rodinný dom.

2.4. Po popise vyjadrení sporových strán, svedeckých vypovedí svedkov Y. T., R. S.F., R. Z., E. Y., Q. V., R. V., R. Y., čestného vyhlásenia E. Z., Potvrdzujúceho dekrétu Cirkevného súdu súd prvej inštancie v dôvodoch rozhodnutia citoval ust. § 143, § 149 ods. 1, 2, 3, § 150 Obč. zák.

2.5. Predmetom vyporiadania BSM strán je len rodinný dom súp. č. XXX vedený na LV XXXX k.ú. R., keďže súd môže vyporiadať iba tie veci, hodnoty a investície tvoriace súčasť BSM, ktoré strany sporu urobia predmetom konania v rámci 3-ročnej lehoty od zániku ich BSM. V konaní o vyporiadanie BSM môže súd vyporiadať len ten majetok, ktorý strany navrhli k vyporiadaniu do 3 rokov od jeho zániku. Predchádzajúca prax, ktorá umožňovala kedykoľvek v priebehu konania o vyporiadanie BSM navrhnúť nové položky k vyporiadaniu, vychádzala zo staršej úpravy, ktorá predpokladala, že súd z úradnej povinnosti pátra po majetku BSM a je povinný vyporiadať jeho celú masu. Tento názor, ktorý v praxi okrem iného viedol k neprimeranému predlžovaniu sporov, pretože umožňoval neobmedzené rozširovanie vyporiadavaného majetku, je už v súčasnej dobe neudržateľný vzhľadom k hmotnoprávnej úprave vychádzajúcej najmä z posilnenia dispozitívneho charakteru noriem upravujúcich vyporiadanie BSM, taktiež vzhľadom k uplatneniu zásad prejednávacej a dispozíciej v civilnom súdnom konaní.

2.6. Medzi stranami nebolo sporné, že rodinný dom bol postavený za trvania manželstva, sporné bolo, kto a akou mierou sa pričínil o jeho výstavbu, či a v akej výške mali jednotlivé strany pred uzavretím manželstva našetrované finančné prostriedky, či tieto prostriedky boli použité na výstavbu rodinného domu, či žalobca mal zabezpečený stavebný materiál na výstavbu rodinného domu pred uzavretím manželstva, ak áno v akom rozsahu.

2.7. Základnou zásadou vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov je zásada rovnosti podielov (princíp parity). Z tejto zásady však súdna prax i doktrína pripúšťa výnimky, ktoré umožňujú podiely manželov určiť aj v akom pomere. Uplatnenie takéhoto výnimočného postupu musí byť vždy odôvodnené individuálnymi okolnosťami konkrétneho prípadu. Pre úvahu o výške podielov sú významné v prvom rade okolnosti uvedené v § 150 Obč. zák., ako sú potreby maloletých detí, zásluhy manželov na nadobudnutí a udržaní spoločného majetku, starostlivosť o rodinu a obstarávanie spoločnej domácnosti. Tieto hľadiska nemožno považovať za výlučné a prihliadať treba aj na ďalšie relevantné okolnosti. Jedným z hľadísk pre rozhodnutie súdu o určení výšky podielov je hľadisko zásluhovosti na nadobudnutí a udržaní spoločného majetku, pričom za relevantnú sa nepovažuje len výrazne nepomernú odlišnosť pričinenia na obstaraní a udržaní majetku (rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/88/2010).

2.8. V danom prípade súd zistil dôvod na vyslovenie nerovnomerného určenia podielov, tzv. disparity podielov sporových strán. Sčasti sa stotožnil s tvrdením žalobcu, že jeho podiel na spoločnom majetku by mal byť o niečo väčší ako podiel žalovanej, keďže sa väčšou mierou pričínil o nadobudnutie rodinného domu. Pri tejto úvahe súd vychádzal z týchto konkrétnych okolností, ktoré sú základom rozhodnutia:

2.8.1. Obe strany vstúpili do manželstva vo vyššom veku žalobca ako 35 ročný, žalovaná ako 34 ročná. Obe strany tvrdia, že pred uzavretím manželstva mali našetrované finančné prostriedky, ktoré použili na výstavbu rodinného domu, ani jedna strana o tom nepreložila listinný dôkaz, pričom sa opierajú len o svoje tvrdenia a vypovede svedkov.

2.8.2. Žalobca tvrdil, že pred uzavretím manželstva mal na dvoch vkladných knižkách vedených v L. L.L., E..L.. nasporených 260.000,- Kčs a 170.000 Kčs a od jeho starého otca z V. obdržal 5.000,- dolárov. Žalovaná potvrdila, že žalobca mal niečo nasporené, avšak mohlo ísť o sumu cca 200.000,- Kčs.

2.8.3. Žalovaná tvrdila, že pred uzavretím manželstva mala nasporených 100.000,- Kčs v hotovosti, ktorú použili na výstavbu rodinného domu, že rodičia jej dali sumu 20.000,- eur, čo žalobca poprel, tvrdil, že dala sumu 110.000,- Kčs, avšak na kúpu motorového vozidla.

2.8.4. Svedkovia, ktorí boli vypočutí v konaní boli v prevažnej miere príbuzní strán sporu a v závislosti od toho aj vypovedali. Svedkovia vypočutí na návrh žalobcu (Y. T., R. S., R. Z., E. Y.) tvrdili, že žalobca mal pred uzavretím manželstva nasporené finančné prostriedky približne vo výške ním uvádzanej.

Zo svedkov vypočutých na návrh žalovanej len svedok R. V. pripustil, že žalobca mohol mať niečo nasporené, avšak nie sumu vyššiu ako 260.000,- Kčs.

2.8.5. Svedkovia vypočutí na návrh žalovanej (Q. V., R. V., R. Y.) tvrdili, že žalovaná pred uzavretím manželstva mala nasporenú ňou tvrdenu sumu. Svedkovia vypočutí na návrh žalobcu tuto skutočnosť nepotvrdili.

2.8.6. Rovnako to bolo pokiaľ ide o stavebný materiál, žalobca tvrdil, že pred uzavretím manželstva mal už kúpený stavebný materiál na výstavbu celého rodinného domu. Zo strany svedkov navrhnutých na strane žalovanej Q. V., R. Y., ale najmä z výpovede svedka R. V. vyplynulo, že mohol mať šuter, piesok, kvádre - tehly, nahásené vápno, kamene, pár vriec cementu.

2.8.7. To, že pred uzavretím manželstva žalobca zakúpil tvárnice v hodnote 24.435,- Kčs a lepenku v sume 1.536,- Kčs vyplýva z pokladničných dokladov na čl. 62 spisu.

2.8.8. Súdu nebolo preukázané, aby sa na stavebných prácach pri výstavbe rodinného domu podieľa výlučne len jedna strana sporu, nedá sa jednoznačne určiť, či s výstavbou viac pomáhala rodina žalobcu alebo rodina žalovanej.

2.9. Vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania opierajúc sa o výpoveď svedkov navrhnutých žalovanou, predovšetkým svedka R. V., ktorý pripustil, že žalobca mohol mať nasporených cca 260.000,- Kčs a mal zakúpenú časť stavebného materiálu, (šuter, piesok, kvádre - tehly, nahásené vápno, kamene, pár vriec cementu), možno vyvodiť záver, že žalobca sa väčšou mierou pričínil o nadobudnutie rodinného domu, preto by jeho podiel pri vyporiadaní masy BSM mal byť o niečo vyšší ako podiel žalovanej, no nie až o 3/5 ako navrhuje žalobca. Žalovaná pred uzavretím manželstva mala nasporený istý obnos peňazí, čo vyplýva z výpovedí svedkov Q. a R. V. (aj keď žalobca tvrdí, že tieto neboli použité na výstavbu rodinného domu ale na zakúpenie motorového vozidla, ničím túto skutočnosť nepreukázal). Súd mal taktiež preukázané, že aj žalovaná sa podieľala na výstavbe rodinného domu (varila), samozrejme, keďže je žena nevykonávala stavebné práce, pri výstavbe taktiež pomáhala jej rodina. Z výsledkov vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že spolužitie bývalých manželov nebolo ideálne, avšak súdu neboli prezentované také skutočnosti, ktoré by mali priamy dopad na hospodárenie alebo na starostlivosť o rodinu.

2.10. Podľa názoru súdu, vzhľadom na preukázané skutočnosti, že žalobca za trvania manželstva zhruba v rozsahu o 1 väčšom (cca 260.000,- Kčs a zakúpený stavebný materiál) ako žalovaná (cca 120.000,- Kčs) transformoval svoj majetok nadobudnutý pred uzavretím manželstva, na nadobudnutie rodinného domu patriaceho do BSM, zodpovedá zásadám spravodlivosti a dobrým mravom, aby miera ktorou sa žalobca pričínil o nadobudnutie rodinného domu bola zhruba o 1 väčšia v porovnaní s podielom žalovanej. Preto určil podiel pre žalobcu v rozsahu 2/3 a pre žalovanú v podiele 1/3.

2.11. Právna úprava výslovne neustanovuje presné kritéria pre rozhodnutie o tom, ako sa majetok tvoriaci masu BSM má vyporiadať, t.j. ktoré časti majetku majú v rámci vyporiadania pripadnúť tomu - ktorému manželovi. Je vecou úvahy súdu, aké riešenie zvolí a ktorému z manželov konkrétnu vec z bezpodielového spoluvlastníctva prikáže. Vychádzajúc z princípu disparity súd majetok tvoriaci masu BSM - rodinný dom rozdelil, tak ako to navrhovali strany do ich podielového spoluvlastníctva s tým, že podiel žalobcu je 2/3 k celku a podiel žalovanej 1/3 k celku.

2.12. V súdenom spore mali strany úspech len čiastočný žalobca bol neúspešný pokiaľ navrhol určiť jeho podiel v rozsahu 4/5 k celku, úspešný bol v 2/3 a žalovaná pokiaľ navrhla určiť podiel v 1 k celku, úspešná bola v podiele 1/3, keďže strany sporu mali čiastočný úspech súd vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podala odvolania žalovaná. V dôvodoch podaného odvolania uviedla, že:

3.1. Za nepravdivé označila tvrdenia žalobcu, že predmetný rodinný dom bol nadobudnutý transformáciou finančných prostriedkov, ktoré boli v jeho výlučnom vlastníctve a že ona sa na financovaní tohto domu nijako nepodieľala.

3.2. Ona od 12.12.1968 do 31.8.2003 pracovala ako šička vo U., U..H., so sídlom v L. Ľ. a následne od 1.12.2003 do 20.2.2008 pracovala ako šička v obchodnej spoločnosti Y. R. Ľ. Ľ. C..I., so sídlom v L. Ľ.. Počas svojho života teda odpracovala takmer tridsaťdeväť (39) rokov. Žalobca a ona začali s výstavbou svojho rodinného domu v roku 1987, pričom pred začiatkom výstavby domu mala odvolateľka - žalovaná odpracovaných takmer dvadsať (20) rokov, a tiež mala v tom čase nasporené finančné prostriedky v sume vtedajších 100.000,- Kčs, ktoré prirodzene boli použité na výstavbu rodinného domu. Okrem nadobudla od rodičov po uzavretí manželstva finančný dar v sume vtedajších 20.000,- Kčs, ktoré boli taktiež použité na výstavbu rodinného domu. Aj jej príbuzní sa významným spôsobom podieľali na vykonávaní stavebných prác spojených s výstavbou rodinného domu. Z rozhodnutia I. Ú. U. R., zo dňa 14.3.1997, č.j. 87/97, o určení súpisného čísla stavbe - rodinného domu expressis verbis vyplýva, že jeho vlastníkami a užívateľmi sú žalobca a odvolateľka - žalovaná.

3.3. Zotrváva na tvrdení, že sa počas trvania manželstva vo významnej miere starala o deti, rodinu a domácnosť.

3.4. Jej zamestnávateľ počas trvania manželstva poukazoval jej mesačnú mzdu na účet v L. Ľ., E..L., ktorého majiteľom a disponentom bol žalobca. Žalobca a odvolateľka - žalovaná v zásade nakupovali spolu, resp. úhrady realizoval žalobca.

3.5. Počas trvania manželstva so žalobcom nadobudli hnuiteľné veci, a to malotraktor v hodnote 50.000,- Sk, stroj na rezanie trávy, slamy, ďalej šrotovník, ktoré žalobca predal a výťažok z predaja si ponechal pre seba. Odvolateľka - žalovaná počas trvania manželstva od svojich rodičov tiež nadobudla finančnú hotovosť vo výške 50.000,- Sk, ktoré spolu s odstupným a odchodným od bývalého zamestnávateľa v sume 24.000,- Sk poskytla žalobcovi na kúpu osobného motorového vozidla Z. Z.. Účastníci konania počas manželstva nadobudli aj osobné motorové vozidlo značky L.. Tieto motorové vozidlá taktiež nie sú v užívaní ani vo vlastníctve žalovanej.

3.6. Žalobca s finančnými prostriedkami patriacimi do BSM dňa 29.01.2007, o 15.08 hod. realizoval v L. Ľ., E..L., vklad finančných prostriedkov v sume 100.000,- Sk, na číslo účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX, konštantný symbol XXXX. Tieto finančné prostriedky boli dňa 16.3.2010 prevedené na spoločnú vkladnú knižku a následne nevedno kam. Dňa 29.1.2007 o 15.10 hod. žalobca v L. Ľ., E..L., realizoval vklad finančných prostriedkov v sume 1.000,- Sk, na predčísle: XXXXXX, číslo účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX, variabilný symbol XXXXXXXXXXX, konštantný symbol: XXXX a napokon o 15.11 hod. realizoval v L. Ľ., E..L., výber finančných prostriedkov v sume 101.000,- Sk z čísla účtu: XXXXXXXXXXX/XXXX, konštantný symbol XXXX.

3.7. S poukázaním na skutočnosť, že žalovaná nedisponovala informáciou ani dôkazmi o ďalšom pohybe týchto finančných prostriedkov, žiadala súd, aby žalobca o tom poskytol súdu všetky detailné informácie a dôkazy.

3.8. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca bol v rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov extrémnym spôsobom zvýhodnený, pokiaľ ide o hnuiteľné veci a finančnú hotovosť, pričom žalobca túto skutočnosť v priebehu súdneho konania nikdy nenamietal. Podľa jej názoru je zjavné, že žalobca sa už počas trvania manželstva uspokojil z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov v nepomerne väčšej miere ako žalovaná. Poukazuje pritom na závery rozsudku NS ČR z 20.6.2005, sp. zn. 22Cdo/1135/2005, podľa ktorého, ak vybral jeden z manželov za trvania manželstva z vkladnej knižky peňažné prostriedky, ktoré boli predmetom bezpodielového spoluvlastníctva, nesie dôkazné bremeno o tom, že ich použil v súlade s § 144 a nasl. OZ, a teda najmä na bežnú spotrebu alebo na náklady spojené s užívaním alebo udržiavaním majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve; ak takéto použitie nepreukáže je potrebné vybrané prostriedky zahrnúť do masy bezpodielového spoluvlastníctva.

3.9. Poukazuje na zásady vyporiadania BSM upravené v ust. § 150 Obč. zák. (zásada rovnosti podielov, zásada refundácie nákladov na spoločný alebo oddelený majetok, zásada ochrany záujmov maloletých detí, zásada pričinenia na zveľadení majetku). V zásade sa zachováva princíp rovnosti podielov. Do pozornosti dáva závery z rozhodnutia NS ČR zo 17.4.2007, sp. zn. 22Cdo/1274/2006, i publikovanú judikatúru R 42/1972, s. 139 ods. 4 a s. 140 ods. 1 a 2.

3.10. S odkazom na ust. § 366 písm. d) CSP uplatňuje prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, a ktoré odvolateľka - žalovaná bez svojej viny nemohla uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Poukazuje pritom na to, že vo veci bol na základe uznesenia súdu prvej inštancie vypracovaný znalecom z odboru stavebníctvo, odvetvie pozemné stavby odhad hodnoty nehnuteľností, K.. R. E. znalecký posudok na určenie všeobecnej hodnoty predmetných nehnuteľností. V znaleckom posudku sú ohodnotené nehnuteľnosti vrátane ich príslušenstva. Vzhľadom na skutočnosť, že spolužitie medzi odvolateľkou ako poškodenou a jej bývalým manželom sa v ich spoločnom rodinnom dome stalo po rozvode neznesiteľným, žalovaná bola nútená odsťahovať sa do prenajatého bytu na adrese: R. XXX, XXX XX R.. Dňa 27.10.2018 žalovaná pri náhodnej kontrole rodinného domu, ktorý je predmetom súdneho konania o vyporiadanie BSM zistila, že niekto z rodinného domu odcudzil odsávač pár (2 ks) na 1. nadzemnom podlaží, v hodnote 30,- eur (strana 7, bod 36.7 znaleckého posudku), drezové umývadlo (1 ks) na 1. nadzemnom podlaží, v hodnote 30,- eur (strana 7, bod 36.9 znaleckého posudku), kuchynskú linku z materiálov na báze dreva na 1. podzemnom podlaží v hodnote 160,- eur a na 1. nadzemnom podlaží v hodnote 127,- eur (strana 7, bod 36.11 znaleckého posudku).

3.11. Až do právoplatného rozhodnutia súdu nie je isté, kto a v akom podiele sa stane vlastníkom nehnuteľného majetku s príslušenstvom, ktorý predmetom konania o vyporiadanie BSM. Podľa nej je dôvodne sa domnievať, že predmetné hnutelné veci odcudzil z rodinného domu práve žalobca. Preto odvolateľka prostredníctvom splnomocneného zástupcu dňa 7.11.2018 podala vo veci trestné oznámenie na Okresnú prokuratúru L. L. a na vedomie aj na Okresný súd Stará Ľubovňa.

3.12. Poukazujúc na konštatované odôvodnenie žalovaná je toho názoru, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP), a tiež že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku). Žiada preto, aby odvolací súd odvolaniu v plnom rozsahu vyhovel, uplatnil zásadu plnej jurisdikcie, zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva prikázal predmetnú nehnuteľnosť do podielového spoluvlastníctva žalobcu a žalovanej v podiele po 1 - ine a zároveň priznal jej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Žalobca vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že konanie žalovanej od začiatku manželstva so žalovaným, je konaním účelovým a nemorálnym, za účelom dosiahnutia čo najväčšieho majetku výlučne pre seba, bez toho, aby žalovaná k tomuto majetku prispela. Nezúčastňovala sa ani na udržaní tohto majetku a všetko bolo na pleciach žalobcu. Toto pokračuje aj po zániku manželstva pri vyporiadaní BSM. Poukazuje na v konaní predložený a oboznámený potvrdzujúci dekrét cirkevného súdu J. X. V. vydaný dňa XX.X.XXXX.

4.1. Žalobca uvádza, že je rodinne založený človek, ktorý chcel kompletnú rodinu, aj s deťmi, ktoré má rád. Počas manželstva si teda na jeho naliehanie vzali do pestúnskej starostlivosti dve maloleté dievčatká, sestry, ktoré vychovali a v súčasnej dobe sú už samostatné a dospelé. Žalobca si s deťmi v pestúnskej starostlivosti vytvoril pekný až rodičovský vzťah, doteraz ho nazývajú otec a sú v stálom kontakte, aj keď sú tieto deti už dospelé. Žalovaná si s týmito deťmi nevytvorila dobrý vzťah, nemala ich a doteraz ich nemá rada, brala ich len ako nutné zlo, a tak sa aj k nim správala a všemožne sa vyhýbala starostlivosti o ne. Poukázal pritom na jeho pokus pred súdom prvej inštancie vec vyriešiť prevodom domu na tieto deti, čo však zo strany žalovanej nebolo akceptované. Tvrdí, že nie je pravdou, že sa žalovaná starala o deti a o domácnosť, ale vždy hľadala cesty, ako sa týmto povinnosť vyhnúť. Žalovaná sa ničím nepričinila ani o to, aby sa dom, ktorý je predmetom vyporiadania BSM mal kde stavať. Pozemky, na ktorých je dom postavený získali žalobca a žalovaná na základe darovacej zmluvy od jeho rodičov, preto aj o túto veľmi významnú skutočnosť pri stavbe domu, sa pričínil výlučne žalobca a žalovaná ničím. Napriek tomu si žalovaná nárokuje na polovicu.

4.2. Žalobca v odvolaní, tak ako v konaní pred súdom prvej inštancie, realizuje popis zdrojov a pôvodu, z ktorých pochádzali finančné prostriedky na stavbu domu. Zdôrazňuje, že mal ešte pred manželstvom prácu, v ktorej mal na tie pomery nadštandardný príjem. Pracoval v pridruženej výrobe v S., kde sa zarábalo na vtedajšie pomery nadštandardne, ako aj následne robil s otcom ako bača, kde mal tiež veľké príjmy. Stavať začal ako 35 ročný, bez pôžičiek z ním nasporených peňazí. Ešte pre uzatvorením

manželstva žalobca zo svojich prostriedkov nakúpil základný materiál na stavbu domu, ako tvárnice z pórobetónu, z ktorých je postavený celý dom, asfaltové izolačné materiály, stavebný piesok, stavebné drevo, stavebné železo, materiál na kúrenie (radiátory, rúry, kotol), materiál na vodoinštaláciu, materiál na strechu/drevo na krov a strešnú krytinu. Tiež mal žalobca pred manželstvom zakúpené strojné vybavenie na realizáciu stavby, ako elektrickú miešačku, motorovú pílu, cirkulár, traktor na prevoz materiálu. Ešte pred uzatvorením manželstva žalobca mal na realizáciu stavby našporené finančné prostriedky vo výške 260.000,- Sk a 170.000,- Sk a uložené v L. L.T., E..L.. a z týchto peňazí sa financovala výstavba domu, práce aj nákup ďalších stavebných materiálov. Žiaľ v archíve v L. L., E..L.. dokumenty archivujú len 10 rokov, preto sa nezachovali. Tieto skutočnosti preukázal v konaní svedeckými výpoveďami osôb, ktoré situáciu žalobcu dobre poznali. K týmto peniazom mu ešte dal starý otec žijúci v USA sumu XXXX,- dolárov s tým, že príde z USA dožiť dôchodok na Slovensko a bude bývať v dome, ktorý postaví žalobca a potom ho doopatrjuje. Taktiež z týchto peňazí sa financovala výstavba domu, práce aj nákup ďalších stavebných materiálov. To, že mal žalobca tieto prostriedky pred uzatvorením manželstva, žalovaná uznáva, ako aj to, že mal nejaký materiál nakúpený pred uzatvorením manželstva. Toto uznáva aj brat žalovanej R. V.. Žalovaná pracovala ako šička a v žiadnom prípade nemohla mať taký príjem, aby sa mohol dom stavať bez pôžičiek. Žalovaná tiež žiadnymi dôkazmi nepreukázala, že do výstavby domu vložila svoje peniaze. Žalovaná tiež uznáva, že sa nepodieľala na údržbe domu, že všetko zabezpečoval žalobca.

4.3. Čo sa týka hnutelných vecí, ktoré v odvolaní uvádza právny zástupca žalovanej, podľa žalobcu strany sporu sa dohodli, že hnutelné veci patria účastníkom konania tak, ako ich každý má v reálnej držbe a užíva. Z uvedeného dôvodu považuje za irelevantné, že sa s nimi žalovaná strana v tomto spore zaoberá aj napriek tomu, že už uplynula 3 ročná doba, a teda každá strana užíva tie hnutelné veci, ktoré má v držbe (manželstvo bolo rozvedené dňa 26.1.2015). Napriek tomu keď žalovaná uvádza, ktoré hnutelné veci žalobca zobral, aj on uvádza, ktoré „nehnutelné“ veci z domu zobrala žalovaná, keď sa z domu sťahovala do bytu, v ktorom teraz býva. Zobrala umývačku riadu - 250,- eur, chladničku 200,- eur, práčku 250,- eur, TV 300,- eur, koberce, garníže, všetok kuchynský riad, časť kuchynskej linky, stôl, stoličky, botník, mixér, posteľné prádlo, ako aj vankúše a perové paplóny.

4.4. Žalobca tiež uvádza, že vzhľadom k tomu, v akom pomere boli do stavby predmetného domu vnesené investície, s prihliadnutím na znenie § 150 Občianskeho zákonníka, ktorý nevyklučuje, aby súd vyjadril rozdielnosť podielov manželov pri vyporiadaní spoločnej veci, prihliadajúc na to, ako sa každý z manželov zaslúžil o nadobudnutie i udržanie spoločnej veci, tiež z hľadiska morálneho, že by nebolo spravodlivé a vyvážené, keby po preukázaní investícií žalobcu do predmetnej nehnuteľnosti a tiež berúc do úvahy preukázanú skutočnosť, že žalovaná získala manželský sľub od žalobcu podvodom, žalovaná získala neodôvodnene polovicu nehnuteľného majetku. Rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny, plne sa s ním stotožňuje a žiada ho v celom rozsahu potvrdiť.

5. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok účinný od 1.7.2016 - ďalej len „CSP“) prejednal podané odvolanie v zmysle zásad daných aplikáciou ust. § 378 a nasl. CSP. Žiada sa osobitne zdôrazniť, že odvolací súd pri prieskume napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie bol v zmysle ust. § 379 a § 380 ods. 1 CSP viazaný rozsahom odvolania i uplatnenými odvolacími dôvodmi (s výnimkou v § 380 ods. 2 CSP) tak, ako boli uplatnené v zákonnej odvolacej lehote. Odvolací súd prejednal odvolanie žalovanej bez nariadenia pojednávania. Vychádzal pritom z aplikácie ustanovenia § 385 ods. 1 CSP, pričom mal za to, že nariadenie pojednávania v predmetnej veci si nevyžadovala potreba zopakovania, či doplnenia dokazovania a ani dôležitý verejný záujem. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je jeho viazanosť skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 385 ods. 1, § 383 CSP). Na základe takéhoto prieskumu uvedeného rozhodnutia súdu prvej inštancie i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že na základe podaného odvolania je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Tak, ako je uvedené vyššie, žalovaná podala odvolanie s odkazom na ust. § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP. Z popisu dôvodov podaného odvolania vyplýva, že v zásade vytýka súdu prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam [(teda podľa písm. f)], že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [(podľa písm. h)].

7. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP je daný v prípade nesprávneho postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, teda v prípade, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne nevyšli počas konania nijak inak najavo. Môže sa jednať aj o prípad, keď súd neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyšli počas konania najavo inak. O nesprávne skutkové zistenie môže ísť aj v prípade, ak dôjde k logickému rozporu v hodnotení dôkazov, t.j. skutočností, ktoré vyplývajú z prednesov účastníkov alebo vyšli v konaní najavo inak, súd vyhodnotil tak, že to vyvolávalo logický rozpor. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 ods. 1, 2 CSP alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, 193 a 205 CSP, pričom sa jedná o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke.

8. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, tzn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval.

9. V zmysle ust. § 215 ods. 1, 2 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu. Skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona. V zmysle týchto ustanovení CSP každé súdne rozhodnutie, počnúc jednoduchým uznesením o vedení konania a končiac rozsudkom, musí mať svoj skutkový a právny základ. Skutkovým základom súdneho rozhodnutia je súhrn skutkových zistení, ku ktorým súd dospel v priebehu konania. K skutkovým zisteniam súd dospieva posúdením (vyhodnotením) skutkových poznatkov. Skutkové poznatky súd získava viacerými spôsobmi, predovšetkým (avšak v sporovom procese nie výlučne) dokazovaním. Tak ako je uvedené vyššie, aj na základe procesnej aktivity sporových strán sa vo veci viedlo dokazovanie ba zistenie materiálneho či finančného prínosu bývalých manželov do výstavby vyporiadavaného domu. Súdu prvej inštancie sporové strany zastúpené advokátmi podali svoje vyjadrenia k požiadavke na určenie podielov v rodinnom dome. Zo skutkových zistení zaobstaraných súdom prvej inštancie nevyplýva, či žalobcom navrhovaná disparita pri vyporiadaní sa aplikovala i na iný majetok, ktorý mal byť predmetom BSM. Z hľadiska potrebných skutkových zistení pre rozhodnutie o podanej žalobe (tak, ako sú žiadané aplikáciou ust. § 149 ods. 3, § 150 Obč. zák.) samotné tvrdenia a dôkazy predložené sporovými stranami o finančnom, či materiálnom prínose do výstavby rodinného domu neodôvodňujú (tak, ako to bude uvedené ďalej) záver o nerovnosti podielov. Skutkové tvrdenia a produkované dôkazy zhromaždené súdom prvej inštancie sú za takéhoto stavu pre rozhodnutie o podanej žalobe nepostačujúce, o čom súd prvej inštancie strany sporu z hľadiska potrieb predvídateľnosti súdneho rozhodnutia neupovedomil.

10. Odvolací súd pristúpil ku skúmaniu vecnej správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacieho dôvodu uplatneného žalovanou (napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci), vrátane jeho obsahového vymedzenia.

11. Úlohou odvolacieho súdu v prípade odvolania odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) bolo posúdiť, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav použil správnu právnu normu a či ju správne interpretoval.

12. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza zo záveru, že v zmysle § 150 Občianskeho zákonníka finančný prínos žalobcu na zabezpečenie spoločnej veci (viď body 40 a 41 dôvodov rozsudku súdu prvej inštancie) je jeho zásluhou na nadobudnutí spoločnej veci patriacej do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov odôvodňujúcou stanovenie nerovnakých podielov vyporiadania (disparity).

13. V odvolacom konaní sporným teda je, či prínos navrhovateľa do spoločného majetku, spočívajúci v hodnote ním nadobudnutého stavebného materiálu pred uzavretím manželstva a zabudovaného do predmetného rodinného domu a finančný príspevok z úspor ním nadobudnutých pred uzavretím manželstva, či darom od starého otca, spolu cca 260.000,- Sk oproti prínosu žalovanej, spočívajúcom vo finančnom príspevku z prostriedkov nadobudnutých pred uzavretím manželstva (cca 120.000,- Sk) do stavby rodinného domu, založil disparitu podielov účastníkov pri vyporiadaní ich spoločného majetku.

14. Podľa § 150 Občianskeho zákonníka pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Ďalej sa prihliadne predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti.

15. Citované ustanovenie upravuje zásady, z ktorých treba vychádzať pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Predmetom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov je všetko, čo do tohto spoluvlastníctva patrilo a čo existovalo ku dňu jeho zániku. Základnou zásadou pre vykonanie vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva je, že podiely oboch manželov sú rovnaké (princíp parity). Z tejto zásady však zákon pripúšťa výnimky, ktoré umožňujú podiely určiť aj iným pomerom. Výšku podielov môže ovplyvniť napríklad skutočnosť, že niektorý z manželov sa napriek svojim schopnostiam a možnostiam nestaral o rodinu, že sa nepričiňoval (hoci mohol) o nadobudnutie a zveľaďovanie spoločných vecí a podobne. V rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov súd i bez návrhu musí prihliadnuť na to, čo bolo zo spoločného majetku vynaložené na oddelený (samostatný) majetok niektorého z manželov.

16. Na druhej strane, manžel, ktorý vynaložil na spoločný majetok prostriedky, ktoré boli jeho výlučným vlastníctvom, je oprávnený požadovať, aby mu bola vrátená hodnota takto vynaložených prostriedkov späť do jeho výlučného vlastníctva. Na vynaloženie prostriedkov vo výlučnom vlastníctve jedného z manželov na spoločný majetok súd prihliadne iba na návrh manžela oprávneného požadovať toto vrátenie.

17. Nepochybne prínosom jedného z manželov do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, t. j. tým, čo tento manžel vynaložil na spoločný majetok, a čo má právo požadovať, aby mu zo spoločného majetku bolo uhradené, možno považovať nielen peniaze, ktorými prispel na zabezpečenie alebo zhodnotenie spoločnej veci, ale i hodnotu jeho majetku, ktorá bola použitá k rovnakému účelu.

18. Odvolací súd je toho názoru, že súd prvej inštancie nesprávne pristúpil k riešeniu otázky tzv. prínosov žalobcu a žalovanej do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov v spojení s otázkou nerovných podielov pri ich vyporiadaní. Podľa názoru odvolacieho súdu je pre úvahu o (ne)rovnosti podielov významné, ako sa každý z manželov v priebehu manželstva staral o rodinu (spoločnú domácnosť, či uspokojovanie spoločných potrieb) a ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. V tomto ohľade však nemožno považovať za relevantné, čím a v akej výške každý z manželov prispel na zabezpečenie spoločného majetku zo svojho oddeleného majetku, bez ohľadu na to, či ho mal manžel v dobe pred vznikom bezpodielového spoluvlastníctva alebo ho získal napr. dedením alebo darovaním za trvania manželstva. Ustanovenie § 150 Občianskeho zákonníka takú situáciu totiž rieši stanovením práva manžela požadovať, aby mu bolo uhradené, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok. Stanovenie nerovnosti (disparity) vo veľkosti podielov manželov po zániku ich bezpodielového spoluvlastníctva je iným hľadiskom (zásadou) dôležitým pre vyporiadanie spoločného majetku než je stanovenie výšky tzv. prínosu jedného z manželov do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, t. j. stanovenie čiastky, ktorá by mu mala byť nahradená zo spoločného majetku manželov a ktorej výška sa potom premietne v čiastke stanovenej na záverečné vyrovnanie medzi manželmi. Tieto hľadiská (zásady vyporiadania) nemožno zamieňať ani zmiešavať. Do pozornosti v tomto možno pri aplikácii čl. 2 ods.2 Základných princípov CSP dať aj závery z uznesenia Najvyššieho súdu SR 6Cdo/202/2010 zo 16.12.2010. Aj judikatúra Najvyššieho súdu ČR vychádzajúca z totožnej úpravy vyporiadania zaniknutého BSM (podľa § 150 pôvodného Obč. zák.) zdôraznila, že pre úvahu súdu o (ne)rovnosti podielov účastníkov v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva nie je významným, čím všetkým niektorý z manželov prispel na nadobudnutie spoločného majetku zo svojho oddeleného majetku (napr. 22Cdo/1821/2004 zo 17.5.2005).

19. Ak preto súd prvej inštancie medzi týmito rozdielnymi inštitútmi nerozlišoval a nesprávne ich zmiešal, pochybil v právnom posúdení veci.

20. Rozhodnutiu súdu prvej inštancie, nerešpektujúcemu ustanovenie § 150 Občianskeho zákonníka, žalovaná opodstatnene vytkla, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

21. Na základe uvedených úvah odvolací súd dospel k záveru, že neboli splnené podmienky na potvrdenie ani zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie, preto rozsudok o vyporiadaní BSM a v súvisiacom výroku o trovách konania zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Súd prvej inštancie pri omyle v právnom posúdení uplatnených nárokov nevenoval žiaducu pozornosť ich kvantifikácii. Toto je spojené s tým, že v rámci odvolacieho konania je nepreskúmateľným zodpovedanie výšky nárokov, ktorých prisúdenie prichádza podľa vyššie uvedeného právneho názoru do úvahy. Pri dôvodnosti odvolacích námietok zodpovedajúcich aplikácii ust. § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP a s tým aj súvisiacej nepreskúmateľnosti predmetného rozhodnutia (viď aj bod 18 tohto rozhodnutia), je daný dôvod na postup v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP v spojení s ust. § 391 ods. 1 CSP.

22. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie dôsledne skúmať v naznačenom smere (vyplývajúcom zo zásad vyporiadania BSM) okolnosti relevantné pre posúdenie nárokov z vyporiadavaného rozvodom manželstva zaniknutého bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

23. Treba mať na zreteli, že pri aplikácii ust. § 216 ods. 2 CSP je konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva (§ 149 ods.3, § 150 Obč. zák.) typickým prípadom výnimky zo zásady ne ultra petitem, v ktorom konečné vyporiadanie môže byť aj diametrálne odlišné od návrhu vymedzeného v petite žaloby. Ak je žalobou uplatnený nárok z právneho vzťahu, pre ktorý právny predpis prikazuje určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi, je osobitne významné samotné pravdivé opísanie rozhodujúcich skutkových okolností v žalobe tak, aby súd mohol zistiť, či ide o právny vzťah, pre ktorý je kogentne ustanovený určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkmi. Súd v týchto prípadoch nerozhoduje o právach a povinnostiach účastníkov podľa toho, čoho sa žalobca domáhal (v súlade alebo v rozpore s právnym predpisom upravujúcim ten-ktorý právny vzťah), ale podľa spôsobu vyporiadania vzťahu predpísaného pre tento vzťah právnym predpisom (podobne i NS SR 3Cdo/226/2005).

24. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP).

25. Ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 CSP).

26. Uvedené rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov, § 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).